



ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ИЗДАНИЕ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И КУЛТУРА

БРОЙ 5 (370), година XXV

14 юни 2007 година

СОЛУНСКИТЕ БРАТЯ В НОВА СВЕТИНА

**ПРОФ. НИКОЛА
БАЛАБАНОВ СТАНА
ПЪРВИЯТ НОСИТЕЛ
НА ОРДЕНА
НА УНИВЕРСИТЕТА**

НА СТР. 8

**ИЗДАТЕЛСТВО
„ПИГМАЛИОН“
УЧЕРЕДЯВА НАГРАДА
ЗА МЛАДИ УЧЕНИ**

НА СТР. 13



В Броя четете още:

- БИТКАТА НА ИДЕОЛОГИИТЕ
ЕВОЛЮЦИЯ ИЛИ СЪТВОРЕНИЕ
- „КАРНАВАЛЪТ НА ДУМИТЕ“
ПРОДЪЛЖАВА
- УРОЦИТЕ НА ИСТОРИЯТА:
НАЦИОНАЛНА КАТАСТРОФА
- ИЗПИТЪТ ПО БЪЛГАРСКИ
ЕЗИК Е НАЙ-ГОЛЕМИЯТ
ПРИЕМЕН ИЗПИТ В СТРАНАТА
- МЯСТОТО НА БАТАК В
НАЦИОНАЛНАТА ИСТОРИЯ
- ДЕНЯТ НА АКАДЕМИЧНОТО
СЛОВО

БИТКАТА НА ИДЕОЛОГИИТЕ – ЕВОЛЮЦИЯ ИЛИ СЪТВОРЕНИЕ

От най-древни времена хората се опитват да намерят отговор на най-важните екзистенциални въпроси – кои сме, откъде сме, как се е появил познатият ни свят... По отношение на основните въпроси на битието има огромно богатство от мирогледи и идеи.

Креационизъм

По същество креационизмът е “извлечение” от определена религиозна доктрина, засягащо предимно космогонията. Креационизмът като мироглед представлява опит да се защити идеята за Божественото сътворение в сфери, различни от религията (науката, обществото, политиката и др.) Съществуват различни форми на креационизъм, повече или по-малко придържащи се към религиозната база на различни официални религии. За всички тях Бог е по-скоро трансцендентна, външна за материята сила.

- Креационизмът на младата Земя (Young Earth creationism)

е религиозна доктрина, придържаща се към Светото писание (Библията), според която светът е сътворен от директното действие на Бога преди относително кратко време (5-6000 години). Поддръжниците му са християни, юдеи или мюсюлмани, които вярват, че Книга Битие представлява буквален и напълно достоверен запис на исторически събития.

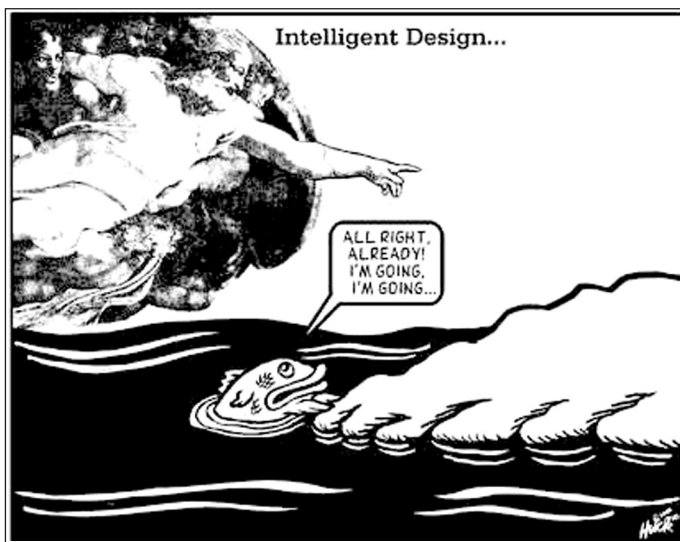
- Креационната наука (Creation Science)

е опит на поддръжници на креационизма да докажат и моделират с научни методи събитията, свързани със свръхестественото сътворяване. Повечето традиционни учени смятат креационната наука за псевдонаука. Креационната наука като движение е най-разпространена в САЩ, предимно в средите на някои евангелистски деноминации, които стриктно се придържат към Библията и вярват в нейната еднозначност и непогрешимост. Привържениците на креационната наука отричат биологичната еволюция и поддържат т.нар. биология на сътворението (creation biology). Те отричат и основните концепции на геологията, настоявайки, че

Продължение от брой 4

изма и често се споделят от привържениците на креационизма на старата Земя.

Теистична еволюция



основното геологично събитие е всемирният потоп. Някои от тях изповядват т.нар. **модерен гецентризъм** – вярването, че Слънцето се върти около земята, а съвременната астрономия греша или скрива “истината”.

- Креационизъм на старата Земя (Old Earth creationism)

Креационизмът на старата Земя е друг вариант на креационния възглед за произхода на Вселената и живота на Земята. Той е по-близо до основните научни концепции по отношение на възрастта на Земята и др., отколкото Креационизмът на младата Земя. Поддръжниците това виждане обаче възприемат написаното в кн. Битие много по-буквално, отколкото еволюционните креационисти.

- Прогресвен креационизъм (Progressive Creationism)

Това е идеята, че Бог позволява различни естествени процеси да влияят върху сътвореното, но също така се намесва в ключови моменти в историята на живота, за да насочи определени процеси, или да създаде нови видове след тяхното измирание. Тази гледна точка по същината си се припокрива с де-

(Theistic evolution)

Тази група мирогледи е известна, макар и по-слабо, също и като еволюционен креационизъм (**evolutionary creationism**). Като цяло те споделят виждането, че някои или всички класически религиозни представи за Бога и Сътворението са съвместими с някои или всички аспекти на теорията на еволюцията според модерната наука. Обикновено елементът на креационизъм в тези теории се свежда до божествената намеса в произхода на живота или в създаването от Бог на закони, направляващи развитието, формирането на видовете и др. За тях е характерна ясно изразена телеология – вяра в крайната причинност. В дебата еволюция-креационизъм привържениците на теистичната еволюция обикновено заемат страната на “еволюционистите”. Затова често самите те, както и техните опоненти, предпочитат термина “теистична еволюция” за описването на тази гледна точка.

Понятието *еволюционен креационизъм* се използва по-специално за описание на мирогледи, в които Бог е трансцендентен спрямо обикновеното време и пространство, а приро-

дата няма съществуване извън Неговата воля. Това позволява както буквални, така и алегорични тълкувания на Библията, които не са в противоречие и с обективната наука, но често попадат извън границите ѝ. Такова е например виждането, че събитията на сътворението се извършват от Бог извън времето такова, каквото го познаваме.

Еволюционният креационизъм приема микро- и макро-еволюцията, но запазва теистичната им интерпретация. Повечето християнски църкви приемат (или поне не отричат) теистичната еволюция, според която написаното в Библията обикновено се приема като алегория или символичен (кодиран) текст.

Както теологичните интерпретации, така и начинът на свързване с научните факти варира в различните интерпретации на теистичната еволюция.

Еволюционни биолози, които са били теисти

Въпреки че повечето еволюционни биолози са били/са агностици (напр. Ч. Дарвин, Т. Хъкли) или атеисти (напр. Р. Докинс), много други изповядват някаква форма на теизъм. Например А. Р. Уолас (Wallace), който в съавторство с Дарвин за пръв път през 1858 г. публикува идеята за еволюция чрез естествен отбор, на практика е деист. Той вярва, че една невидима вселена на Духа (the unseen universe of Spirit) се е намесила, за да създаде живота, съзнанието при животните и (отделно) съзнанието на човека. Предшественик на някои съвременни популярни идеи е Чарлз Бабидж (Charles Babbage), който през 1837 година публикува своята теория, че Бог е нещо като Законодател, който твори закони (или **програми**), които след това възпроизвеждат видове в подходящото време и място.

Пиер Тейяр дьо Шарден (Pierre Teilhard de Chardin) (1881–1955) е йезуитски свещеник и известен геолог и палеон-

IV НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ HISTORIA EST MAGISTRA VITAE

Христо ХРИСТОЗОВ

Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ беше домакин на четвъртата национална студентска конференция, организирана от Студентския историко-археологически клуб „Проф. Велизар Велков“ към катедра „История“. Младежският форум се проведе на 11 и 12 май под наслов *HISTORIA EST MAGISTRA VITAE*, като бе съпроводен от още едно значимо събитие, а именно 10-годишнината от основаването на СИАК.

Датата 17 декември 1996 г. е паметна за ръководителите на катедра „История“ към Философско-историческия факултет и за студентите от специалностите *История* и *Български език и история* с това, че преди малко повече от 10 години в Пловдивския университет е основан Студентският историко-археологически клуб, носещ името на видния български археолог и историк проф. Велизар Велков. Клубът е създаден с решение на Академичния съвет като част от катедра „История“, тогава към Филологическия факултет. Дейно участие в учредяването и изграждането на това студентско звено взимат доц. д-р Иван Джамбов, гл. ас. д-р Георги Митрев и група студенти ентузиаста. Основната цел на клуба, който напоследък често е определен като „кръг от приятели“, е да подпомага и провокира инициативните студенти в тяхното научно развитие. Първият научен ръководител на организацията е гл. ас. д-р Георги Митрев,



Членове на СИАК по време на разкопки

а за председател е избран Кирил Иванов. През тези 10 години с активното участие на членове на СИАК са извършени десетки теренни и археологически проучвания, проведени са множество студентски семинари. Настоящият научен ръководител на клуба е ас. д-р Симеон Кацаров, а председателския пост заема Христо Христов.

10-годишнината на СИАК беше отбелязана с няколко научни прояви. Първата бе тради-

студенти от всички висши училища в България, в чийто учебен план е заложено обучението по история и археология – Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Нов български универси-

тет, Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“. При откриването на четенията с приветствени думи към участниците се обърнаха доц. д-р Иван Джамбов, както и основатели на СИАК. Бяха представени различни доклади, насочени към направленията Египтология, Стара история и Археология, Българска и Обща история, Философия на историята. След някои от тях се получиха интересни дискусии, които допълнително оживиха атмосферата. Студентите представиха по най-добрия начин себе си и своите вузове. Участниците от ПУ отново показаха, че историята и археологията имат бъдеще в университета и се развиват изключително динамично и перспективно.

За осъществяването на конференцията изказвам искрени благодарности на участниците в четенията, на организаторите от СИАК, на катедра „История“ и на факултетното ръководство, както и на Студентския съвет за подкрепа. Положителната равностметка от свършената работа ни дава основание да отчетем благотворното действие на подобни младежки семинари върху науката и нейното бъдеще – младите хора!

ОТ СТР. 2

толог, който се посвещава на идеята да изработи единна теория на еволюцията, обединена с ново разбиране за християнството.

Роналд Фишер (1890–1962) и Теодосий Добжански (Theodosius Dobzhansky) (1900–1975), са едновременно християни и архитекти на съвременната синтетична теория на еволюцията (модерен синтез). Добжански, който изповядва православие, през 1973 г. написва забележително есе, озаглавено „Нищо в биологията няма смисъл, освен в светлината на еволюцията“, в което обосновава еволюционния креационизъм.

Бумката на игеолозите...

„Аз съм креационист и еволюционист. Еволюцията е Природният, или Божественият, метод на сътворение. Сътворението не е събитие, което се е случило в 4004 година пр.Хр., то е процес, започнал преди около 10 милиарда години и продължаващ и днес... Противоречи ли еволюционната доктрина на вярата и религията? Не. Глупаво е да се объркват Светото писание и елементарните учебници по астрономия, геология, биология и антропология. Само когато символите се свържат неправилно, така че да започнат да означават не това, което означават всъщност, възникват въображаеми, неразрешими конф-

ликти. Тази грешка води до богохулство: Създателят бива обвиняван в системна измамливост (deceitfulness)“

Наскоро (1999 г.) Кенет Милър (Kenneth R. Miller), професор по биология в Университета Браун, написа книгата *Finding Darwin's God* в която обосновава своята вяра в Бог и твърди, че „еволюцията е ключът към разбирането на Бога“. Проф. Милър нарича себе си „ортодоксален католик и ортодоксален дарвинист“. Други теологично насочени еволюционисти са биологът проф. Derek Burke, генетикът проф. R. J. Berry, геологът-евангелист проф. Keith B. Miller, автор на

антологията *Perspectives on an Evolving Creation*, 2003; биологът Denis Lamougeux, биологът Darrel Falk, автор на *Coming to Peace with Science*; теологът-философ John Haught, автор на *God, Chance, and Necessity*; палеобиологът проф. Simon Conway Morris, известен със своите изследвания върху Камбрийския взрив и автор на *Life's Solution: Inevitable Humans in a Lonely Universe*; както и много други учени и теолози, както в миналото, така и съвременници.

По материали
от Wikipedia, обобщени
от гл. ас. Евелина
ДАСКАЛОВА

СОЛУНСКИТЕ БРАТЯ В НОВА СВЕТЛИНА

Стоян Гяуров представя книгата на Готфрид Шрам
“Славянският език в богослужението”

“Тази книга кръжи около братята Кирил и Методий.” Книга от германски автор, която започва с това обещание, може да бъде сигурна в интереса на българския читател. А вероятно и в подозрителността му, след като общественото разстройство, предизвикано от баташкия епизод, показва колко лабилно и уязвимо е българското самосъзнание. Но “Славянският език в богослужението” на реномирания историк Готфрид Шрам със сигурност ще бъде балсам за истеричното наше ego.

Шрам осветлява делото на солунските братя в един по-широк времеви и географски контекст “отколкото е обичайно в досегашната дискуссия”, поставяйки ударение върху ранните контакти на славяните с християнството и значението им за създаването на глаголицата и черковно-славянския език. Шрам е специалист по източноевропейска история, а не филолог и отлично съзнава рисковете, на които се излага. Но той превръща своя хандикап в предимство, като се осмелява да обхване в полезрението си целостта на езиковите, културните и историческите явления, свързани с пред- и следисторията на възникването на славянската писменост. Монографията му е наситена с нови или пренебрегвани досега идеи, хипотези или направо спекулации, някои от които са били предмет и на предишни негови работи. Мисля, че по две направления, бесите като трансмисия за покръстването на славяните и кавказката връзка при създаването на глаголицата, изнесеното от Готфрид Шрам се покрива с надеждата му да допринесе за изясняването на някои феномени, “монополизирани от славистите и византистите”.

Досега бяха известни само няколко района, където се осъществяват първите контакти на славяните с християнството: Фриули (североизточна Италия), византийските и християнските градове по адриатическото крайбрежие и Константинопол. Шрам добавя към тази

тоалбанско-румънски съседи някои славяни също започват да се покръстват. Той е в състояние да подкрепи своето наблюдение само с три думи - „църку“, „купетра“ и „комкане“, - които той смята обаче за извърредно показателни. “Ако още преди Кирил “комкане” (от communicare), една дума от северния, латинския

обаче наличието на писани текстове. “Ако протоалбанците са използвали както е най-вероятно някаква адаптация на латиницата, отчитаща специалните звуци в езика им, тогава налице е бил модел, който един друг народ лесно би могъл да последва.” Тук Шрам изглежда хвърля мост към делото на Кирил и Методий.

През първата половина на 9 век, при царуването на Крум и сина му Омуртаг, границите на българското царство се изместват все повече на запад. Гоненията, на които са подложени християните, принуждават бесите да потърсят спасение в пристанищния град Дирахион, последния бастион на византийците в южната част на Адриатическо море. Следвайки нишката на споменатите по-горе думи, Шрам изказва предположението, че трябва да е имало и още един бежански поток, отвел християнизирани славяни в Солун, един космополитен град със значително, ако не и преобладаващо славянско население. Авторът припомня, че Византия е била многоетническа империя, затова не е чудно Кирил и Методий да са познавали до тънкости славянския, езика, който се е чувал най-много по улиците на града; на българския читател прави впечатление, че Шрам говори за славянски език, а не за македонски, както е прието в западното езиковедие. “Вероятно би могло да се приеме, че двамата братя са били колкото гърци, толкова и славяни. Защото в една многоезична империя, под една-единствена обща културна обвивка, това не би било противоречие.” На друго място Шрам задълбочава мисълта си, отбелязвайки, че представата, според която човек трябва да принадлежи към една или друга националност, е “опит за насилствено вкарване на света на 9 в. в корсета на 19 и 20 в.” В семейството



Св. Св. Кирил и Методий

картина един важен шрих. В онази планинска област, където днес минава българо-сръбската граница, нахлуващите славяни попадат на два християнизирани народа, живеещи в “уникална симбиоза” – бесите, които Шрам идентифицира като предшественици на албанците и затова нарича протоалбанци, и проторумънците. Срещата с това “остатъчно християнство” в сърцето на езическите Балкани оставя следи в славянския речник, върху които авторът гради своята теория. Тук славяните за пръв път виждат например черкви и манастири. Думата „кирко“ те усвояват като „църку“ и я препредават на останалата славия; в българската среда тя приема формата „църква/черква“.

Следващата стъпка в реконструкцията на Шрам го отвежда до предположението, че под влиянието на своите нови про-

културен пояс е била стигнала до Солун, тогава би могло да се заключи, че още към края на 8 век в този пояс е имало славяни, които са се причестявали.” Идеята е, че докато понятието за черква е било достъпно и за външните наблюдатели, то тайнството на светото причастие предполага познаването му, а разпространението на съответното понятие, комкане, е имало смисъл само между християни.

Шрам не спира дотук, а се поддава на изкушението за една, по думите му, “предпазлива хипотеза”: дали славянските езичници не са възприели от първите албанци и румънските номади не само вярата им, но и техния културен модел? При албанските и румънските християни богослужението се е извършвало на собствения им език; дали новопокръстените славяни не са искали същото и за себе си? Славянската меса предполага

СТУДЕНТИТЕ ФИЛОЛОЗИ СЕ ПРЕДСТАВИХА ДОСТОЙНО ВЪВ ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Стоян МЕРТЕТЕВ

На десети и единадесети май тази година във Велико Търново се проведеха “Единадесетите национални студентски филологически четения”, които с оглед на постюбилейния си характер, намериха за предимствата на опита. Донякъде очакванията бяха оправдани, тъй като участниците видимо изпъкнаха като носители на академичния дух и очарованието на младежкия порив към тайните на науката. Вълшебството на филологическите търсения бе допълнително уплътнено от приятелската атмосфера и опиянението от мистичната красота на старопрестолния град.

Единственото, което в известна степен помрачи настроенията, беше малко инцидентният подбор на част от

журито в езиковедския сектор, където поради липса на тесни специалисти към настоящия момент, бяха покане-

ни хора от сфери на науката, несъгласувани с тематичния подбор на участващите текстове. Това предизвика напрежение, а някои от студентите с право се почувстваха несправедливо оценени.

Все пак като цяло наградните заслужиха признанието си, а организаторите дори решиха да не степенуват номинираните доклади поради видната им качествена равнопоставеност. Ето защо нямаше първо, второ и трето място, а само по трима отличени. В езиковедската платформа това бяха представителките

на ПУ “Паисий Хилендарски” Здравка Савчева и Виолета Борисова, както и Благовест Благоев от ВТУ “Св. Св. Кирил и Методий”. При литературоведите отново надмошице взе Пловдив с двама финалисти – Светлана Бозукова и Стоян Меретев, докато търновската школа бе достойно представена от Мария Димитрова.

Всички доклади ще бъдат поместени в ежегодното издавания сборник на Великотърновския университет, посветен именно на студентското научно творчество.

ОТ СТР. 4

СОЛУНСКИТЕ БРАТЯ...

си двамата братя сигурно са разговаряли на гръцки, но по всяко време са могли да потънат в славянската среда, без да се открояват като чужденци. “От тази двойна идентичност произтича световноисторическата роля на солунските братя.” Така елегантно и логично, като измества вниманието от етноса към културата, Шрам снима остротата на проблема, какви са били по народност Кирил и Методий, показвайки, че от един погрешно поставен въпрос трудно може да се очаква верен отговор.

Тук, в Солун, прекъсва нишката, която Шрам извежда от старопланинските убежища на бесите и проторумънците. Той предполага, че много скоро след пристигането си в града пришълците са се претопили сред сънародниците си, на които християнството е било чуждо. Но ако не със славяните, какво им е пречило да се сближат с едноверците си? Авторът подминава тази възможност и заключава, че творческите импулси за житейското си дело солунските братя са получили не от местната славянска общност, а от друго място. Споменатият мост към славянската книжовност се оказва мираж.

Глаголицата представлява рязко скъсване с гръцката традиция. Търсейки отговор на въпроса защо и как е станало това, Готфрид Шрам се добира до

ключовата хипотеза на своята работа, а именно, че непосредствения импулс за историческия си проект Константин получава от запознанството си с двете кавказки азбуки, арменската и грузинската, създадени през 4 в. от гениалния арменски първоучител Месроп Маштоц. Според почти криминалистичната възстановка на Шрам това станало по време на пребиваването на Константин в оглавявания от брат му манастир Полихронион във Витиния, а главният посредник за осъществяването на кавказката връзка бил грузинският монах Иларион, “една голяма фигура на източното християнство”. Германският историк не е първият, забелязал значителното структурно сходство между глаголицата и кавказките азбуки, но той е първият, който извървява докрай този път: Шрам подчертава, че само благодарение на образа, създаден от Месроп, може да се разкрие в пълна мяра културно-историческото значение на делото на солунските братя.

Съответствията между славянската и кавказките писменности авторът синтезира в пет точки, три от които са съществени: създава се едно радикално ново писмо; налице е стремеж към покритие между звук и буква – нещо нетипично за гръцка-

та и латинската писмена система; и трите азбуки съдържат закодирани препратки към по-стари писменности, вписвайки се по този начин в един общ религиозно-исторически контекст. Извънредно любопитно е например тълкуването на Шрам за мотивите, накарали Константин да заимства буквата /ш/ от еврейската азбука. В ушите на гръцкия културен елит славянският език, особено характерните шиптящи звуци имали грозно звучене. Тъкмо един от тях обаче Константин експонира, напомняйки, че Бог използва /ш/, когато говори на Мойсей, а еврейската дума „шиболет“ (нишан, белег) служи за езикова проба (Съдии 12: 4-6). Така, уж презряното шиптене се покрива с аура на нещо достопочтено, свещено. “Дали Константин не е избрал тази буква именно като шиболет, за да засрами онези, които не са могли да произнесат едно /ш/?”

Както е известно новата писменост и новият черковно-славянски език, създадени от Константин за всички славяни, но с непосредствената цел да се насърчи християнизиранието на България, намират приложение първо в Моравия. Докато глаголицата, която на пръв поглед няма нищо гръцко, е духовно творение, кирилицата, която цар Симеон въвежда в България, и

която демонстративно носи гръцкия си характер, се опира на държавния резон - на амбицията на Симеон да стане император на два народа, българи и гърци. Кавказкият модел се оказва така привлекателен за Константин, защото му показва изхода от неговите лутания: да създаде едно напълно оригинално ново писмо, което без да дезавуира гръцкия си дух ласкае (продължава и до днес да ласкае) националното самочувствие на българите. Имперската програма на Симеон му налага други приоритети: очевидната зависимост на кирилицата от гръцкото писмо е желана от него, защото – както подчертава Шрам – той смята, че това му улеснява пътя към трона на Византия.

В продължение на немалко време България може да си позволи лукса да има две азбуки. Но бъдещето принадлежи на писмото, наречено на името на Кирил, защото то би било немислимо без неговия принос. В новопокръстена Русия българската писмена култура навлиза с буквите на кирилицата, докато със западането на Първото българско царство глаголицата отстъпва все повече на запад – към Охрид, а оттам към Хърватия, която в продължение на векове е последният бастион в литургията, а донякъде и в литературата на великото дело на светите Кирил и Методий.

„КАРНАВАЛЪТ НА ДУМИТЕ“ ПРОДЪЛЖАВА И ДО ЮБИЛЕЙНАТА ДЕСЕТА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ

За поредна година Пловдив беше гостоприемна домакин на Деветата национална научна конференция за студенти и докторанти, осъществявана от Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ съвместно със Съюза на учените - гр. Пловдив. За поредна година непестящата жар и енергия доц. д-р Красимира Чакърова и нововключилният се в организационния екип гл. ас. д-р Димитър Кръстев допринесоха за празничната атмосфера, която на 3 и 4 май витаеше в прекрасната сграда на Дома на учените.

Неслучайно конференцията „се случи“ под наслов „Карнавалът на думите“, а като главен аргумент за подобно именуване д-р Кръстев изтъкна „принципа на равнопоставеност между участниците и журито“, превърнат в емблема на събитието. И на празничния коктейл студенти, докторанти и членове на почетното жури се изявяваха в професионално-творческите и в чисто човешките си проекции.

Тържествената церемония по откриването на научния форум в пленарната зала на Дома на учените даде възможност на обществени и културни дейци, на университетски преподаватели и гости да изкажат приветствията си към организаторите и участниците в мероприятията. Пред „публиката“ застанаха заместник-ректорът на ПУ „Паисий Хилендарски“ доц. д-р Запрян Козлуджов, доц. д-р Симеон Василев – председател на Съюза на учените в Пловдив, народният представител Захари Георгиев, общественикът и журналистът Боян Чуков. Гл. ас. Ивана Колева, преподавател от Педагогическия факултет на Пловдивския университет, изненада приятно присъстващите с артистичното изпълнение на Йордан-Радичковата творба „Глас“.

По традиция докладите бяха представени в разделите „Езикознание“ и „Литерату-

лава Тодорова (СУ „Климент Охридски“), Станка Русева-Димитрова (ПУ „Паисий Хилендарски“). Поощрителна награда получи Божана Трифонова (ПУ „Паисий Хилендарски“).

Каго най-пъстра се откри многобройното група на бакалаврите. Участие взеха сту-

определянето само на три награди е непосилна задача, което обяснява и рекордния брой отличени студенти. Двете първи награди станаха притежание на Величка Божикова и Виолета Борисова (ПУ „Паисий Хилендарски“, 3 к., БЕ-РЕ), вторият приз също е за двама носители - Здравка Савчева и Ирена Русева от Пловдивския университет. За лауреати с трета награда журито определи Десислава Димитрова (2 к. БЕАЕ) и Цветелина Бояджиева (4 к., БЕАЕ). Поощрителна награда бе присъдена на Борис Борисов (3 к., БЕРЕ).

На студентите от езиковедската секция бе предоставена възможността да публикуват докладите си в списание „Българска реч“, издавано от Филологическия факултет на Софийския университет.

В литературоведската секция оригиналните доклади и оживените дискусии разчушиха очакваната строга академичната обстановка. Впечатляващо убедително се представиха най-младите участници – първокурсниците бакалаври. Особено атрактивна беше групата от Шуменския университет, представила пет доклада, донесли ѝ и колективна награда. „За първи път участваме в подобна конференция и сме приятно изненадани от това колко приветливи са хората и колко приятен беше престоят ни в Пловдив“ – споделят участниците от ШУ. Голям интерес предизвика и докладът на първокурсниците Румен Халачев и Теодора Арнаудова („Прояви на жестокост в приказките“), които спечелиха поощрителна награда за дебют. Първа награда в секцията за бакалаври бяха присъдени на Стоян Ме-



Участници в конференцията заедно с членовете на журито

рознание“ с обособени секции за докторанти, магистри и бакалаври, а в състава на журито се включиха преподаватели от различни университети в страната.

Доц. д-р Ваня Зидарова (ПУ „Паисий Хилендарски“) председателстваше комисията, оценяваща младите езиковеди, а нейни партньори в трудната задача по присъждането на наградите бяха доц. д-р Красимира Чакърова (ПУ „Паисий Хилендарски“), гл. ас. д-р Петя Осенова (СУ „Св. Климент Охридски“), гл. ас. д-р Константин Куцаров (ПУ „Паисий Хилендарски“) и ас. Владислав Миланов (СУ „Св. Климент Охридски“). В магистърската секция кръстосаха шпаги достойни рицари на лингвистичното перо. На първо място затрудненото жури постави доклада на Катя Дюнова (ПУ „Паисий Хилендарски“), последвана от Десис-

лента, изявявали се вече във филологически симпозиуми, и дебютанти. Величка Божикова (4 курс, БФ, ПУ „Паисий Хилендарски“), отличена на миналата и на тазгодишната конференция, сподели: „Участието в конференцията е едно от най-хубавите неща, които могат да ти се случат в университета. Срещата с различни хора, с колеги от всички ВУЗ-ове, дава възможност за сравняване на научните постижения, а приятелската атмосфера на дискусиите разрушава евентуално съществуващата конкуренция и така се обменя ценна информация“. За Здравка Савчева (3 к., БЕРЕ) провеждането на конференцията е атестат за високо равнище на филологическата подготовка на нашите студенти. При обявяването на наградите членовете на журито споделиха, че сред толкова качествени текстове

ЛИЧНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ИСТОРИЯТА НА ПЛОВДИВ

АКАД. АЛЕКСАНДЪР ТЕОДОРОВ – БАЛАН

Доц. д-р Владимир ЯНЕВ

Произхождащ от бесарабските българи, той завършва гимназия в София и следва славянска филология в Лайпциг и Прага, където през 1884 г. става доктор по философия. Вероятно учителят се е радвал, че ще бъде в града, където на времето е публикувал свои работи в списание "Наука", ала бил посъветван от свой колега да си купи як бастун, "понеже пловдивски гимназисти били нападани вече в улици и били някои свои учители". Нрави! А самият академик в своята автобиографична "Книга за мене си" (1952) споделя: "Тежеше ми там учителството по три причини: струваше ми скъпо, далеч от домашни; бореха ме неносни горещини; измъчваше ме особито една тамошна напаст от някакви язвителни мушци "склипи", от които имах рани повсяде и се принуждах с файтон да се возя до гимназията".

Иначе "като сграда и като уредба" пловдивската гимназия била по-добра от софийската, пък и директор бил "харния и благороден Д. Азура". Лошото за Балан било, че тук

много се политиканствало, според сведенията му дори някои учители "вършеха дружба с ученици и сееха между тях съблазнителни поучения; а заради такава дейност се обявяваха на покровителство от политически лица, едномисълци, силни на власт или в партия". Очевидно през тези времена пловдивчани още са били под влиянието на събитията около Съединението, разтърсили далеч не само образованието, но и българския, и европейския политически живот.

Отдаден на своите научни занимания, Балан обаче отказва да се включи в партизанщините. Той прекарва дните си "с уроци в клас, со служба при училищната библиотека, с учебни и книжевни занятия дома, с цигулка, носена още от Прага и с разходки наоколо". Между учениците си запомнил бъдещия виден политик Андрей Ляпчев, Георги Шишков (впоследствие професор по зоология), Стоян Аргиров (покъсно заслужил директор на Университетската библиотека). Липсата по това време на достатъчно учебници и на ос-



мислена универсална методика на преподаването по български език и литература подтиква Александър Теодоров да напише няколко проблемни статии в "Периодическо списание", които предизвикват обществено внимание. В Пловдив той участва и в отбелязването с тържествена панахида в църквата "Св. Богородица" на 25-годишнината от смъртта на братя Миладинови.

През едногодишния си престой Балан общува с Христо Г. Данов и Драган Манчов, за да каже: "Техни книги са ме обогатили всякога с думи и изрази за българска реч. Тяхното родолюбие и ревност за българска книга правеха, да ценя високо познанието им. Особито ме разполагаше към себе си правдивият Данов, като ми

разказваше свои пориви и патла като български пътуващи книжар".

Може би натрупаният тук педагогически опит е в основата на създадения от Александър Теодоров-Балан кратък исторически преглед за средни училища "Българска литература", (1896; второ скъсено и опраравено издание, 1901). Това ценно помагало разработва въпросите за Възраждането и периодизацията на книжнината ни, за ролята и мястото на Паисий Хилендарски и Васил Друмев. Специалистите посочват, че издаденият в Пловдив учебник на Балан в продължение на близо три десетилетия е най-добрият в книжовността ни. Много висока оценка получава и отпечатаната пак тук от изтъкнатия учен през 1898 г. "История славянобългарска" на Паисий Хилендарски. Книгата излиза в подготвяната от учения поредица "Трем на българската литература" и е снабдена с представяне, изразяващо академичното равнище на тогавашното българско литературознание.

Струва си пловдивчани да помислят за по-сериозно отбелязване на присъствието на големия български учен в града.

Из «Пътеводител на книжовността и художествената литература в Пловдив от XIX век до наши дни».

ОТ СТР. 6

„КАРНАВАЛЪТ НА ДУМИТЕ“...

ретев от ПУ и Сирма Данова от СУ, а в секцията за магистри – на Надежда Стоянова от СУ. Членове на научните комисии в двете литературоведски секции бяха преподавателите от Пловдивския университет проф. д-р Клео Протохристова, доц. д-р Владимир Янев, доц. д-р Иван Русков, гл. ас. д-р Елена Гетова, гл. ас. д-р Димитър Кръстев, докторант Данка Иванова и гостите доц. д-р Калина Лукова (Бургаски свободен университет) и гл. ас. Йордан Ефтимов (Нов български университет).

Ето и класирането в литературоведската секция:

Магистри

1. Надежда Стоянова – СУ
3. Андрей Ташев – СУ
3. Яница Радева – СУ

Бакалаври

1. Стоян Меретев – ПУ, 4 к. и Сирма Данова – СУ, 4 к.,
2. Светлана Бозукова – ПУ, 4 к.,
3. Кристина Богева – 4 к., СУ и Иглика Милушева – 3 к., СУ, Мария Кокончева – 3 к., БСУ, Мария Димитрова – 4 к., ВТУ

Поощрителни награди

- Теодора Арнаудова, Румен Халачев – 1 к, АФ, ПУ
- Недко Косев, 1 к, БФ, ШУ
- Ирена Русева – 4к, БЕАЕ, ПУ
- **Извънредна** награда за приносно колективно участие в областта на медиовистиката бе присъдена на първокурсниците българисти от ШУ

"Карнавалът на думите" бе вълнуващо преживяване за всички участници, арбитри и гости. И той не свърши след награждаването, защото гл. ас. д-р Димитър Кръстев изпрати присъстващите с неочакван акорд: "Уважаеми колеги, обявявам началото на Десетата научна конференция!"

Блока подготвиха:

Десислава Димитрова,
Теодора Арнаудова,
Румен Халачев

Проф. Никола Балабанов е първият носител на ордена на Университета

Преподавател от Университета, когато разбра, че предстои юбилейно честване на проф. Никола Балабанов, ми каза: “Когато пишеш за него, нека ключовата дума бъде “Любов”. И наистина, всеки, който го познава малко по-отблизо, може да засвидетелства неговата любов: към колегите, към студентите, към науката, към университета, към града, към словото във всичките му измерения... Един от физичните закони гласеше, че на всяка сила съответства равна на нея. Което означава, че колкото любов си раздал, съответно и получаваш толкова.

И това се потвърди в най-голяма степен на 15 май. В Пловдивския университет имаше истинско стълпотворение от известни учени, дошли да почетат проф. Балабанов. В научния семинар, посветен на неговия юбилей, с доклади участваха акад. Матей Матеев – председател на Съюза на физичите в България, акад. Александър Петров – директор на Института по физика на твърдото тяло, чл. кор. Йордан Стаменов – директор на Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика, акад. Никола Съботинов – заместник-председател на БАН, чл. кор. Чавдар Стоянов. Сред официалните гости бяха още акад. Евгени Головински – председател на отделение “Биологични науки и медицина” към БАН, чл. кор. Илия Пашев – директор на Института по молекулярна биология, проф. Тихомир Апостолов – председател на Българското ядрено дружество. Разбира се, академичната колегия беше представена не само от природо-математическите науки, а и от хуманитарните, защото проф. Балабанов е въплъщение на помиряването, а не на разделянето на “физичи и лирици”.

Последният доклад от семинара беше на самия проф. Балабанов на тема “Светоносни и плодносни науки”. Той

поздрави присъстващите със стихотворението “Крепостта Наука” и обяви, че подарява на всеки от гостите излязлата съвсем наскоро негова книга “Пътища и спирки, срещи и преживявания” и последния брой на вестник “Пловдивски университет”. Едновременно със споменатата книга излезе и още една – “Парчета от спомени – частици история”.

Ректорът проф. дфн Иван Куцаров обяви решението на Академичния съвет за учредяването на орден на Пловдивския университет и негов първи носител е проф. Никола Балабанов. В поздравителното си слово ректорът заяви още: “Винаги съм изпитвал изключително уважение към проф. Балабанов. С абсолютна увереност мога да кажа, че той е една от големите забележителности на Университета, една от най-ярките, а може би и най-ярката личност в досегашната му история.”

След “Многоя лета” пожелания към юбилара отправиха проф. Анастас Славчев – ректор на АМТИ, доц. Димитър Димитров – директор на Земеделския колеж, доц. Димитър Мърваков – декан на Физическия факултет на Софийския университет, доц. Димитър Мекеров – декан на Факултета по математика и информатика, доц. Мария Капитанова – заместник-декан на Факултета по икономически и социални науки, доц. Атанас Донеv – декан на Биологическия факултет, доц. Стоянка Христовска от Химическия факултет, доц. Савка Маринова – заместник-декан на Физическия факултет, получени бяха множество поздравителни адреси.

От името на редакционната колегия пожелавам на проф. Балабанов много здраве, щастие и творчески радости. И да не забравя за вестника!

Тильо Тилев



Ректорът проф. Иван Куцаров връчва ордена на ПУ на проф. Никола Балабанов

КРЕПОСТТА НАУКА

Когато влязох в нейната крепост,
ми посочиха хиляда врати
и като ми връчиха някакъв препис,
ми казаха: “Сега работи!”.

*

След това ми дадоха хиляда ключа
и започнах да отварям поред.
Всички стаи бяха пълни с учени,
между тях само аз бях поет.

*

Всичко бе подредено по рафтове.
Там жените с парцал все забърсваха прах
и кои са добрите и кои – лошите автори,
аз тогава разбрах...

*

Тези книги обясняваха всичко,
няма чудо в мита за Исус!
И макар че все бяха различни,
аз ги знаех почти наизуст.

*

И когато достигнах до края
и ме делеше от истината само черта –
аз се спрях неочаквано пред някаква стая –
пред последната, хиляда и първа врата.

*

“Не – каза ми пазачът, - в тази не влизат,
и с какво ли е пълна – не знам,
вехтории навярно, боклуци излишни!”
Но аз влязох. И още съм там.

Д. ДЕРМЕНДЖИЕВ

Юбилеят на проф. Никола Балабанов

Стефан НИКОЛОВ

В нашия вестник твърде често се появяват статии от професор Балабанов. Може би е крайно време да има и една за него. И какъв по-хубав повод от 70-годишния му юбилей, който той самият, с помощта на Физическия факултет и на Пловдивския университет, превърна в един празник за науката в Пловдив. Датата 15 май 2007 година ще остане паметна за немалко хора. И така, от най-младия член на Физическия факултет за най-малко младия:

Исках да започна с алюзия към една много хубава песен на Недялко Йорданов – „Старостта ни отива”. Исках, но така и не можах да насилия иначе богатото си въображение да постави професор Балабанов в една и съща мисъл с думата „стар”. Не и написана на кирилица. Всъщност, дори и на латиница не върви, защото той не е просто star. Пак ще поткрадна идея от Недялко Йорданов, като кажа, че той е SuperStar! И не само в катедра Атомна физика. Или във Физическия факултет. Дори и целият Пловдивски университет е тесен за неговото звездене! По думите на ректора проф. Куцаров това е може би най-забележителната фигура в историята на Университета. Да изреждам сега всички факти за него ми се струва безсмислено. Всеки може да научи подробности за богатата научна, преподавателска и административна работа на тази светла личност. Но не с това се измерва величието на професора. Хората, изпълнили докрай 6-та аудитория, за да му засвидетелстват своето уважение, не могат да се измерят и от

най-сръчния физик-експериментатор. Атмосферата по времето на прочувствената реч на доцент Савка Маринова не може да се измери с никое число. Дори и богатият свят на думите немее в този случай. Защото това не беше просто „любов”, макар че и тя присъстваше в изобилие. Беше повече от „почит”, въпреки несъмненото й присъствие. „Преклонение” идва слабичко, „респект” просто не е точно. Съмнявам се, че дори и иначе толкова сръчното перо на юбиляра би могло да опише този празник. Празник не само на физиката или науката изобщо. Това беше един празник на всичко светло и добро в човека, олицетворено от този толкова голям Човек.

Лично на мен професор Балабанов ми е чел лекция само веднъж, заради отсъствието на титуляра. Все пак имам огромното щастие да го опозная по други пътеки – чрез плахите ми опити да популяризирам физиката, неизменно преминаващи под неговия патронаж; чрез присъствието ми във факултетния съвет като студент; чрез писаното му слово. Той е не просто голям учен. Той е велик Учител. Даскал в най-добрия, класически, възрожденски смисъл на думата. Той прави хората около себе си не просто учени. Той ги превръща в Хора. Умее да направи физиката интересна и увлекателна без видими усилия – познава я и я обича. Цялата – не само своята си тясна ядрена област. Усмивката му успява да предразположи всеки, а тя е неизменно на лицето му, когато говори за любимата наука. И не само тогава. Не

Поздравителен адрес

До
проф. д-р Никола Петков Балабанов
Катедра “Атомна физика”
при Пловдивския университет
“Паисий Хилендарски”

Уважаеми проф. Балабанов,

От името на ръководството на Българската академия на науките и лично от мое име искам да Ви поздравя с Вашия 70-годишен юбилей.

Проф. Балабанов, Вие четвърт век ръководите катедра “Атомна физика” към Физическия факултет на Пловдивския университет “Паисий Хилендарски” и за половинвековната Ви научно-педагогическа и научно-административна дейност оставихте следа в науката и университета. Малко са учените, които са автори на повече от 250 научни публикации, в това число на учебници и учебни пособия в областта на атомната и ядрената физика. Малко са учените, които имат толкова богата научно-административна биография, с каквато може да се похвалите Вие, проф. Балабанов. Малко са учените, които последователно са изкачили всички стъпала в научното поприще, от университетски преподавател до декан, заместник-ректор и ректор на Университета.

Вие, проф. Балабанов, имате не малко докторанти, дълги години сте член на комисиите на ВАК, в Акредитационния съвет, в редколегиите на научни списания. Дълъг е списъкът на приносите Ви в науката и преподавателската дейност и те са най-добрият атестат, с който посрещате Вашия забележителен юбилей.

Радостни сме, проф. Балабанов, че днес имаме възможността да Ви поднесем нашите поздравления и да Ви пожелаем здраве, бодрост и нови успехи в научното поприще.

Бъдете жив и здрав и за много години!

С уважение,
Акад. НИКОЛА СЪБОТИНОВ
ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА БАН

съм виждал професор Балабанов ядосан, сърдит, или дори просто начумерен. Не съм го чул да крещи или дори да повишава звънкия си, енергичен, младежки глас. При все това той получаваше уважението на околните. Винаги и безрезервно. Излъчване, чар, обаяние – не знам какво е, но винаги ще му завиждам за него. Най-благодарно, разбира се.

Казват, че някои хора остарявали като цървули, други – като катедрали. Не знам за това, но знам, че всяка катедра трябва да е адски

поласкана, ако кажат, че остарява като професор Балабанов. На рождени дни често се чува, че някои хора порастват и помъдряват с една година, а някои просто остаряват. Даже напоследък аз самият се шегувам, че вече влизам във втората категория. Вчера обаче гледах Професора и си мислех „Ето ти човек, който вече седемдесети път пораста и помъдрява. Дай Боже всекиму!” И дано още дълги години ни огрява с мъдростта, ерудицията, знанията, енергията и Човешината си.

ИЗПИТЪТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК В ПУ - ОТ ГОДИНИ Е НАЙ-ГОЛЕМИЯТ ПРИЕМЕН ИЗПИТ В СТРАНАТА

От 1992 година в Пловдивския университет се въвежда приемен изпит по български език, придобил в социалните комуникации популярното название изпит по езикова култура. Автори на първия тест са гл. ас. Анна Модикян и гл. ас. Иванка Гайдаджиева.

Когато през 2002 г. беше съставен юбилейният сборник "Пространства на езика и присъствието" по случай 60-годишнината на проф. д-р Иван Куцаров, двете езиковедки публикуваха "За изпита по български език – десет

години по-късно" (или за един малък юбилей в навечерието на големия). Финалът на този текст ни информира: "Широкото прилагане на изпита по български език стана възможно благодарение на ревностната защита и на всестранината подкрепа от страна на професор Иван Куцаров – неуморен радетел за издигането на ролята на родния език в обществото". Сега гл. ас. А. Модикян и гл. ас. Ив. Гайдаджиева говорят за изпита по български език и от страниците на вестник "Пловдивски университет".

- Какви са обобщенията за 15-годишнината от провеждането на първия изпит по езикова култура в ПУ "Паисий Хилендарски"?

- Гл. ас. Анна Модикян: Изпитът по български език се оказва успешен. Не съм и предполагала дори, че с него ще се кандидатства в толкова много висши училища. От тази година с тест по български език ще се влиза и в специализираните гимназии, и в УНСС, което прави изпита масов и разширява географията му на провеждане. Убедена съм, че той има много повече преимущества, отколкото недостатъци, и проверява основни комуникативни умения, толкова необходими за всички специалности.

Въвеждането на този изпит изигра своята роля за повишаването на езиковата грамотност на всички – учители, ученици, родители. В урока по български език заеха достойно място проблемите на езиковата култура, появиха се много и различни учебни помагала: практически граматика, тестове, разработки, методически указания.

- Гл. ас. Иванка Гайдаджиева: От 1992 г. с изпита по български език се реализира приемът на студенти в хуманитарните специалности в ПУ "Паисий Хилендарски". За изминалите 15 години изпитът се утвърди като успешна проверка на входните знания и умения на кандидат-студентите да създават свързан текст по зададено заглавие, както и да прилагат правописните и пунктуационните норми на съвремен-



Гл. ас. Анна Модикян

ния български книжовен език. Години наред това е най-големият приемен изпит в страната – на него през 2006 г. в Пловдивския университет се явиха около 9000 кандидати. В надеждността и резултатността на изпита се убедили и много други висши училища, които го избраха /с минимални промени/ за прием на студентите си.

Изпитът рефлектира върху обучението по роден език в училище и повиши отговорността на обществото към проблемите на езиковата култура. В часовете по български език все повече се работи с подобни тестове – доста учители търсят сътрудничество с колеги от катедрата, упорито работят с новите справочни издания, сами публикуват помагала и сборници с тестове.

Подготовката за изпита по български език е естествено надграждане на задължителните за всеки зрял човек правописни и граматически знания, заложили в училище, както и на творческите възможности за продуциране на текст.



Гл. ас. Иванка Гайдаджиева

Много тясна е връзката на този изпит с изпита след VII клас и с варианта за задължителната матура.

- В първоначалния модел изпитният тест съдържаше друг тип Задача 1 – с представяне на няколко варианта за правилното изписване на конкретна дума, но впоследствие той беше заменен. Кой от двата модела се оказва по-функционален?

- Гл. ас. Анна Модикян: Един изпит "работи", когато субективизмът в оценяването е практически нулев. За първите три задачи при проверката на езиковите умения в нашия изпит има точна скала, която може да се променя в зависимост от степента на трудност на задачите. С времето (а и с развитието на текстовата лингвистика) ще придобием и по-точни критерии за оценяването на теста от зад. 4, който най-много затруднява и кандидатите, и проверяващите, но по този проблем се работи.

Промените във формата на изпита не са много, сега думите

са шестдесет и са изписани само веднъж: или вярно, или грешно. Това е по-трудно, но и изпитът стана масов и подборът на студентите трябва да се прецизира.

Убедена съм и че изпитът още ще се усъвършенства, защото преследва практически цели. И все пак да не забравяме – става дума за овладяването на родния ни език, за нашата национална идентичност... за отношението към българското.

- Гл. ас. Иванка Гайдаджиева: В първоначалния си вид Задача 1 включваше 30 думи, представени в 4 или 5 правописни разновидности, като при изготвянето ѝ се подбираха словоформи, в които едновременно да са налице поне две правописни особености.

По-късно, с цел да се улесни задачата, беше разширен обемът на включените думи – 60 на брой, изписани само в един вариант. Този модел дава възможност да се провери степенята на владееене на думи с по-ниска честота на употреба или на граматични форми с доста разколебано използване в речевата практика.

Сегашният вид на Задача 1 предполага при своята подготовка кандидат-студентите системно и целенасочено да работят с Речника на чуждите думи в българския език, с тълковен речник, което обогатява словния им запас и подобрява изказа им.

- Вашите методически препоръки към кандидат-студентите в подготовката

ДЕНЯТ НА АКАДЕМИЧНОТО СЛОВО СЕ ПРОВЕДЕ ЗА ДЕСЕТИ ПЪТ ВЪВ ФИСН

За десети път във Факултета по икономически и социални науки беше организиран Ден на академичното слово. Юбилейното издание беше посветено на големия английски икономист Дейвид Рикардо и 190-годишнината от излизането на неговия фундаментален труд „За принципите на политическата икономия и данъчното облагане“.

Форумът, състоял се на 15 май в 6. аудитория, беше открит от декана на факултета доц. д-р Аксентия Замфинова, която отбеляза значението му за научното творчество на студентите. Академично слово, посветено на живота и делото на Д. Рикардо, изнесе доц. д-р Соня Игнатова.

Дейвид Рикардо е третото от общо седемнайсет деца в семейството на богати холандски евреи банкери, установили се в Лондон. След като родителите му го лишават от наследство заради това, че се е оженил против волята им, Рикардо сам натрупва огромно състояние като брокер. На двайсет и седем годишна възраст, след като прочита „Богатството на народите“ на Адам Смит, решава да се посвети на икономическата наука. Първата му научна статия обаче се появява на бял свят чак десет



Момент от представянето на рефератите

години по-късно.

През 1817 г. той написва един от най-важните трудове в историята на икономическата наука - „За принципите на политическата икономия и данъчното облагане“, положил основите на съвременната пазарна икономика. Рикардо довежда принципите на икономическия либерализъм до най-голяма висота. Той застъпва становището, че движещата сила на общественото развитие е личният интерес и разглежда системата на икономическия либерализъм като „естествено“ устройство на обществото. Разработвайки проблемите на свободната

инициатива, Рикардо прокарва и идеята за необходимостта от свободна международна търговия и обособява икономическата изгода от международното разделение на труда и специализацията на страните

в производството на стоки за експорт. Оттегля се от активна делова дейност, натрупал състояние, което по днешните стандарти се оценява на \$ 100 млн.

Тържествено бяха връчени и академичните награди за студентско творчество на името на големия български икономист и социолог проф. Кирил Григоров. Журито оцени най-високо работата на Галина Игнатова (Макроикономика, III курс), която беше на тема „Идеите на Дейвид Рикардо в съвременната икономическа мисъл“. На второ и трето място бяха класирани съответно Мариета Ханджийска-Танкова (магистърска програма „Финансов мениджмънт“) и Тодор Сапунаров (МИО, II курс).

„Пловдивски университет“

ДИСКУСИЯ ЗА МЯСТОТО НА БАТАК В НАЦИОНАЛНАТА НИ ИСТОРИЯ

Тенчо ЙОРДАНОВ

Открит урок под наслов „Батак в българската национална идентичност. Мит и/или реалност“ привлече вниманието на специалисти историци, студенти по история, интелектуалци и граждани на 16 май в Батак. Дискусията съвпадна с честването на 131-та година от Априлското въстание. За участие във форума пристигна президентът Георги Първанов. Студенти и преподаватели от ПУ „Паисий Хилендарски“ също се включиха.

Дискусията откри проф. Румяна Михнева, заместник-председател на Национално движение „Българско наследство“. Доц. д-р Людмил Спасов от ПУ нарече Априлското въстание един от най-драматичните моменти в българската история. Според К. Пейчинова, директор на Историческия музей в Батак, участието на града в Априлската епопея е част от

цялата организация на въстанието.

Батак даде на света големия си исторически урок, каза президентът Първанов. Той определи проекта „Митът Батак“, породил остри полемики с появата си, като провокация към националната ни идентичност. Държавният глава акцентира върху исторически утвърденото присъствие на българската история в европейския контекст. Използвайки цитати от германския проект, Георги Първанов влезе в задочна дискусия с неговите автори. Батак не е пречка за разширяването на ЕС и в частност за членството на Турция, коментира президентът.

Печелим от културното и духовното си многообразие, а и всички европейски страни говорят с респект за етническата толерантност в България, завърши президентът историк Георги Първанов.

ИЗПИТЪТ ПО БЪЛГАРСКИ...

ОТ СТР. 10

им по езикова култура?

- **Гл. ас. Анна Модикян:** Кандидат-студентите да учат съвестно по български език от 5 до 12 клас, да правят справки с речника и да се опитват да си обясняват езиковите явления.

- **Гл. ас. Иванка Гайдаджиева:** Да не подценяват изпита и да не гледат на него като на възможност за налущване на правилния отговор. Кандидатстващите все по-сериозно и задълбочено се подготвят, търсят и допълнителни източници за обяснение на несъответствията и разминаванията в самите

справочници, което довежда до голяма конкуренция. Съветът ми към тях е да не започват с решаване на многобройните публикувани варианти, а да се върнат към теоретичните основи на книжовноезиковите норми (към материала, изучаван в училище), да се запознаят със съществените промени и нововъведения, кодифицирани от *Новия правописен речник на българския език* (изд. „Хейзъл“, София, 2002г.), което със сигурност ще доведе до високи резултати.

Интервю на
Тенчо ДЕРЕКИУВЛИЕВ

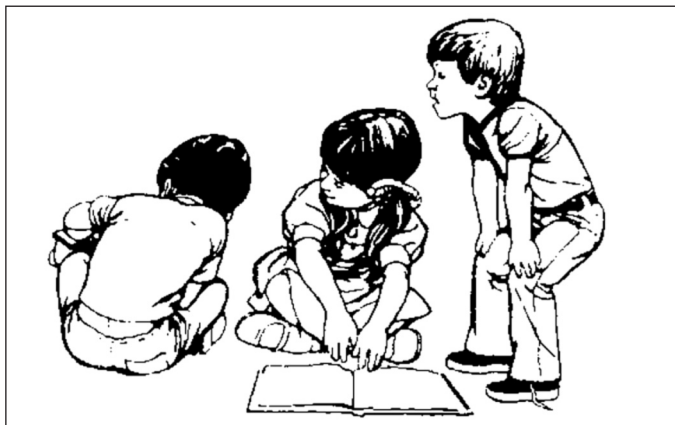
НОВИЯТ ПРАВОПИСЕН РЕЧНИК И ВЪПРОСИТЕ НА ДУБЛЕТНОСТТА

Гл. ас. д-р Теофана ГАЙДАРОВА

Проблемите, свързани с дублетността и с нейното представяне в речника, на пръв поглед не занимават носителите на езика, а само изследователите. Но когато всеки се сблъска с правописа или произношението на думи, които са дублетни, си задава въпроса, защо дадена дума трябва да се пише или изговаря по различни начини. В Нов правописен речник на дублетността е обърнато особено внимание, като се търсят по-действени начини за осъвременяване на правописа чрез промяна в статута на някои категории дублетни думи.

Съвсем правомерно са отпаднали както отделни думи, така и цели категории. Признаването или отпадането на дублетни форми е неотменно право на Института за български език и ние изобщо няма да го коментираме. Би могло обаче да се направи една по-широка дискусия по наболелите и нерешени правописни проблеми, свързани с дублетите, в която да участват и представители на висшите учебни заведения, които не само изследват езика, но и го преподават.

На стр.142 в “Нов правописен речник на българския език” е посочено: “Дублетите се представят по следния начин: на азбучната позиция на единия дублет се дават всичките му форми, като на края на парадигмата – след запетая и съюза и – се посочва и другият дублет, чиито форми са разгънати на съответстващата му в словника позиция, а в края им се отправя към първия дублет. (Вторият дублет се откроява шрифтово.) По изключение такива препратки не се дават при дублетни форми от типа на *черкез, черкезин*, при които по-дългата форма почти винаги е в позиция непосредствено след първата”. Последното изречение звучи определено несериозно, а е и доста неразумно да се иска от човек неспециалист, ползващ речника, да гадае кои точно думи авторите приемат за дублетни, изписвайки първо по-дългата, а след това по-кратката форма.



А и това изключение, изглежда, е станало система в речника, което определено се превръща в сериозен проблем. Дори има и такива очевидни дублети, разположени не само на различни страници в речника, но и на различни букви. Например защо не са представени като дублети, т.е. не са посочени на едно място, а на различни места в словника, *впускам се* и *впуцвам се* (При тези глаголи има завидно разнообразие. Оправдано осъвременени са *пускам, допускам, изпускам, напускам, разпускам, препускам, пропускам. Пускам и спущам* са изрично посочени като дублети, а *впускам* и *впуцвам* са на различни места в словника.); *съпротивявам се* и *съпротивлявам се; въплътявам* и *въплътявам; унизявам* и *унижавам; боксувам* и *буксувам; въртаям /се/* и *вардаям /се/* (тук вторият глагол според нас определено е диалектен); *тялом* и *телом; сапунерка, сапуниера, сапуниерка; уборка* и *оборка; управя* и *оправя; прелъзвам* и

прилъзвам; премигвам и *примигвам* и др. под., след като в значението им няма абсолютно никаква разлика.

Или пък какво е основанието *пожертвование* и *пожертвуване* да са посочени изрично като дублети, а *самопожертвование* и *себепожертвование* да се пишат само с *-ова*. Защо за *стъбло* и *стъбълце* се препоръчва писане с *ъ*, за *дебелостеблен, високостеб-*

лен, тънкостеблен – писане с *е*, а като дублети са посочени *стеблен* и *стъблен, нискостеблен* и *нискостъблен*? Като резултат от какво да приемем дублетността на *завземам* и *завзимам, обземам* и *обзимам, съвземам се* и *съвзимам се*, след като *вземам, превземам* и *подземам* се пишат само с *е*. Защо *топуркам, притопуркам, изтопуркам, разтопуркам* се пишат само с *о*, а *затопуркам* и *затупуркам* са посочени като дублети. Дали *мотолева* или *мутолева* са дублети, макар че са написани на различни страници в словника? (За *мотолева* се препоръчва правопис само с *о*.) Същото се отнася и за *ботобя* и *буботя*, изведени като дублети, докато за *изботобя* и *заботобя* се препоръчва правопис само с *о*, въпреки че речникът ни отправя към основния глагол.

Особено недоумение предизвикват производните глаголи, образувани с представки *пре-, до-, из-, о-* от *търколя, търкулвам, търкулна*. Наред с формите *претърколя* и

претъркулна се появява дублетът *претъркулвам* и *претърколвам* / ? / . Още по-странно изглеждат формите от несвършен вид *дотърколвам, изтърколвам, оттърколвам* (дори противоречащи на речевата практика според нас) наред с напълно нормалните глаголи от свършен вид *дотърколя, изтърколя* и *оттърколя*.

Изтъкнато е, че в речника са премахнати дублети от типа на *действувам* и *действам, чувствавам* и *чувствам* и др. съвсем основателно в полза на формите *действам* и *чувствам*. Какво тогава е основанието да бъдат оставени *тестувам* и *тествам*, и то без да са посочени изрично като дублети?

Защо *управя* и *оправя* не са представени като дублети, макар че ги има и в двете речникови статии, а *неуправя* и *неоправя* са посочени като дублети? Не е ясно също така какво е отношението към паронимите в речника. И как бихме се ориентирали дали *оправя* и *управя* са в едното си значение пароними, а във второто – синоними на *управя* и *оправя*? На стр.13 в предговора е отбелязано, че в речника се дава информация за принадлежността на дадена словникова единица към определена част на речта само в случаите на омонимия – например *лек* (съществително) и *лек* (прилагателно). За представянето на паронимите обаче изобщо не става дума. И при тях е приложен изборният принцип, като за някои думи изрично е отбелязано, че са пароними, а други са намерили място само като отделни словникови единици без обяснителни бележки. Например: *преобразовател* /лице/ и *преобразувател* /апарат/; *разряд* /електрически/ и *разряд* и *разред* /дял, категория/, *сеньор* /исп./ и *синьор* /итал./ и др. Но за *ролетка* и *рулетка, обращение* и *обръщение, указвам* и *оказвам, упадам*

ОСВЕН СТИПЕНДИЯ ЗА СТУДЕНТИ ИК „ПИГМАЛИОН“ УЧРЕДИ И НАГРАДА ЗА МЛАДИ УЧЕНИ

Стипендията за литература на издателство “Пигмалион” тази година получи Лалиана Груева – студентка по Български език и френски език, IV курс. Резултатите от конкурса, който се организира съвместно с катедра “История на литературата и сравнително литературознание”, бяха обявени на 28 май. Наградата връчи собственикът на издателството Емил Стоянов.

Гл. ас. Младен Влашки сподели впечатленията на журито, отбелязвайки, че е нужно да се намерят начини за активизиране на студентите филолози да пишат литературни текстове.

Емил Стоянов обяви и учредяването на нова награда, която ще се дава на млади на-

учни работници от Университета за принос в литературоведските и езиковедските науки.

Известният езиковед проф. Владко Мурдаров представи подготвяната антология, включваща автори от Балканите, която ще бъде представена през месец октомври, когато се навършват 15 години от създаването на издателството. Заглавието на книгата е “Другият до теб”. В антологията са включени двама български писатели – Владимир Зарев и живеещият в Австрия Димитър Динев. Преводач на авторите от Сърбия и Хърватия е Моника Янева – завършила специалност “Славянска филология” в ПУ.

“Пловдивски университет”

РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ СТУДЕНТСКИЯ ЛИТЕРАТУРЕН КОНКУРС, ОРГАНИЗИРАН ОТ ВЕСТНИК „ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ“



В тазгодишното издание на студентския литературен конкурс, организиран от в. “Пловдивски университет”, беше регистрирано най-камерното участие от всички години на неговото съществуване. Разбира се, в един конкурс по-важно е качеството, а не количеството. За съжаление обаче и по този показател той отстъпва на предишните.

За това журито, в състав Тильо Тилев, гл. ас. д-р Димитър Кръстев и ст. ас. Вазкен Налбантян, реши да не се прави класиране на отделните творби и автори, а да връчи две награди за поезия и една за проза. Носители на награда за поезия са Евелина Кованджийска – Европейска магистратура по превод, и Светла Павлова – магистратура “Бизнескомуникации и връзки с обществеността”, а за проза награда получава Красимира Стоева – Социология, IV курс.

На наградените – честито! На останалите – успех в следващите издания на конкурса!

“Пловдивски университет”

ОТ СТР. 12

и *опадам*, *уронвам* и *оронвам*, *претеглям* и *притеглям*, *преспивам* и *приспивам* и много други подобни няма никакви пояснения.

Защо трябва да пишем *омесвам*, *омеся*, *омесване* с *о* и заедно с тях само отглаголно съществително *умесване* с *у*? Каква е семантичната разлика между *окъсявам*, *окъсея*, *окъся* и *укъсявам*, *укъсея*, *укъся*, написани съответно на букви *о* и *у*, след като в тълковните речници се посочват само формите с *о* със значение “ставам къс или правя нещо по-късо, отколкото трябва”. И ако са дублети, защо не са изрично отбелязани.

Според словника *невярност* и *неверност* са дублети, а за *вярност* е останала само якавата форма. Забележително единство в посочването им като дублетни е постигнато при *зрялост* и *зрелост*, *незрялост* и *незрелост*.

При глаголите *вресна*, *тресна*, *стресна*, *плесна* пре-

НОВИЯТ ПРАВОПИСЕН РЕЧНИК И ВЪПРОСИТЕ НА ДУБЛЕТНОСТТА

димство има екавата форма, а *кресна* и *крясна*, *весна се* и *вясна се*, *подплесна* и *подплясна* са изведени като дублети. Макар и да са различни по произход, в съзнанието на съвременния българин те живеят като думи с променливо *я*. Дублети са също причастията *брояли* и *броели*, *баяли* и *баели*, *боjali се* и *стояли се* пишат с *я*, а *доели* и *безпокоели* – с *е*.

Неясно е също така защо е проявен селективен подход към думи като *земмер* и *землемер*, *терлик* и *търлък* или *пенене* и *пение* и други подобни, които са оставени в словника, при все че *землемер* и *пение* са архаични, а *търлък* – диалектна. Би било редно правописният речник като колективен труд да внася единство в писмената практика, осъвременявайки правописа в съзвучие с правописа.

Тези, а и много други примери доказват, че правописният речник е правен на парче

(ако, разбира се, не се касае за печатни грешки, но такива няма изведени в приложение), без авторите на частите на предговора и на отделните букви да съгласуват позициите си. В това отношение “Нов правописен речник на българския език” повтаря грешката на първия академичен правописен речник от 1983 година, в който се наблюдаваше същото разнообразие.

На последно място ще споменем само още един факт. Не е ясно как се класифицират прилагателните имена със суфикси *-ичен*, *-ически*, *-жски*, *-шки*. Освен словообразователни дублети сред тях се срещат и такива, които определено имат семантични разлики. Този факт е установен още от Л. Андрейчин и е занимавал много автори, като Л. Милетич, който открива въпроса за тези паралелни прилагателни имена, К. Попов, К. Ничева, Л. Манолова и др. Като имаме

предвид, че дублетите са семантично равностойни думи, смятаме за редно в правописния речник да бъдат отбелязани като дублети тези, при които няма или не се долавя семантична разлика, и като пароними – останалите. Семантичната разлика или идентичност може да се докаже със съчетаемостта на въпросните прилагателни със съответни съществителни. Така ще могат да се разграничат дублетни форми от типа на *хирургичен* и *хирургически*, *морфологичен* и *морфологически*, *стратегичен* и *стратегически* и т.н. от пароними като *лиричен* и *лирически*, *поетичен* и *поетически*, *естетичен* и *естетически* и др. Определено и съвсем основателно превес в повечето случаи имат формите на *-ичен*.

“Нов правописен речник на българския език” създава и много други спорни ситуации, свързани с определени дублетни форми, които би трябвало да бъдат дискутирани и категорично разрешени.

УРОЦИТЕ НА ИСТОРИЯТА НАЦИОНАЛНА КАТАСТРОФА

Ас. д-р Симеон КАЦАРОВ

Урок I

Германия. На 8 май 1945 г. германските генерали Кайтел, Фридебург и Шумпф подписват в Берлин Акта за безусловна капитулация на Германия, от тази дата започва една "епопея на оцеляването" на Германия като държава и на германците като човешки същества. На конференцията в Потсдам победителите решават да разделят Германия на 4 окупационни зони, под управлението на СССР, САЩ, Великобритания и Франция, с което се бележи пълната загуба на суверенитет. Изграждането на местната администрация и централните учреждения става под диктата на Съюзния контролен съвет. Страната е в развалини – от 16 млн. жилища около 6,5 млн. не са годни за живеене. Над 5 млн. германци са загинали във войната, нацията остава почти без мъже. Проблемите на спират до тук – на изток Германия има нови граници с Полша, минаващи по поречието на Одер и Западна Ниса, 115 хил. км² са безвъзвратно

загубени в полза на Полша и СССР. На Потсдамската конференция се взема решение за етническо прочистване на областите, населени с немци в Полша (включително и от новоприсъединените земи), Чехословакия, Унгария и СССР. Над 16,5 млн. германци напускат родните си места и се насочват към остатъчна Германия, от тях 12 млн. емигрират в Западните окупационни зони. Въпреки голямата емигрантска вълна, извън границите на двете Германия (ФРГ и ГДР) остават около 1,5 млн. души: в Полша – 699 хил., в СССР – 459 хил., Румъния – 254 хил., Чехословакия – 11 хил., в Унгария – 7 хил.

Урок II

Унгария. Първата световна война се оказва фатална за развитието на унгарската нация. Трианонският договор (1920 г.) официално потвърждава разпадането на Апостолическо кралство Унгария, което е рамката на унгарската държавност от създаването ѝ през 1001 г. Една част от народите, населяващи кралството,

Авторът запазва правото на всеки, който не е съгласен с така поднесените "уроци", да сподели несъгласията си с читателите!!!

Всяка прилика със съвременни лица и събития не е случайна!!!

обявяват своята независимост и се присъединяват към съседни държави. Така Словакия се обединява с Чехия, Трансилвания с Румъния, Войводина с Кралството на сърбите, хърватите и словенците. Унгария загубва 68% от териториите си (от 260 хил.км² става 93 хил.км²) и 60 % от своето население. Големият проблем обаче не са загубените територии, а унгарското население, което остава в тях. Унгарската нация става една от най-разделените в Европа, тя започва своето съществуване в шест държави – 2,2 млн. в Румъния, 700 хил. в Словакия, 200 хил. в Задкарпатска Украйна и 50 хил. в Австрия. Трианонският договор внася нов елемент в цялостната политика на унгарските управляващи, позицията им се люшка между иредентизма на режима на адмирал Хорти (1920-1944 г.), мълчанието на социалистическа Ун-

гария (1949-1989 г.) и прагматизма на IV-та Република (от 1989 г.). През това време унгарските малцинства са обект на постоянен натиск за асимилация, което оказва съществено влияние не само върху културното им развитие, но и върху демографския им темп. Този натиск се засилва след Парижкия мирен договор от 1947 г., с който унгарците извън рамките на Унгария са лишени от всякаква международна закрила. След провъзгласяването на IV-та република (23.10.1989 г.) възстановяването на териториалната цялост на кралство Унгария не фигурира в програмите на нито една сериозна политическа сила. Въпросът за границите продължава да присъства в позициите на всички унгарски управляващи, но не се говори за тяхната промяна, а за това те да станат пропускливи. Унгарците говорят за "одушевяване" на границите.

СТУДЕНТИ ПО ИСТОРИЯ ПОСЕТИХА ПАРЛАМЕНТА

Преподавателят от Катедрата по история – д-р Пламен Славов, който е и депутат от *Коалиция за България*, посрещна на 31 май в парламента свои студенти от Пловдивския университет. Визитата беше осъществена по личната инициатива на историка, според когото парламентът е най-демократичната институция в страната. Когато човек усети атмосферата в Народното събрание, най-добре формира положително отношение към тази институция, каза д-р Славов.

Студентите влязоха през централния вход на сградата и имаха възможността да наблюдават сутрешното пленарно заседание. Посетиха също залите "Изток" и "Запад", научавайки за тяхната предназначение. Групата от ПУ видя и фототипното издание на Манасиевата хроника по Ватиканския препис, подарено наскоро на На-

родното събрание. Хрониката датира от 12 век, а неин автор е византийският историкограф Константин Манасий. През 1340 г. в Търново е направен превод на Манасиевата хроника, който не се пази, но съществуват два преписа и единият от тях е Ватиканският. Пламен Славов обяви, че се предвижда и библиотеките в нашите университетски центрове да получат от изданието. Той изрази надеждата си освен НБ "Иван Вазов" Манасиевата хроника да стане притежание и на библиотеката в Пловдивския университет.

Вашият депутат е много активен за благородни каузи, каза при случайната си среща със студентите доц. Георги Близнашки от *Коалиция за България*.

Тенчо
ДЕРЕКИУЛИЕВ



ОТЛИЧНО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ОТБОРИТЕ ОТ УНИВЕРСИТЕТА

На държавния студентски крос, проведен на 31 май в град Русе, макар и без някои титуляри, отборите жени и мъже заеха съответно второ и трето място.

Градските студентски игри, проведени на 23 април на стадион Пловдив, донесоха на лекоатлетите ни първите места в отборното класиране, както и комплексната купа, като отстъпиха само 5 т. от общо 28 първи места в тройката.

На традиционната щафета "Рекорд", проведена няколко дни по-късно в Пловдив, ПУ участва с два отбора, които се класираха на първо и второ място.

Върхът за лекоатлетическите отбори бе Националната универсиада, състояла се на 15 и 16 май в София. Там студентите на ПУ участваха в 22 от общо 28 дисциплини и извоюваха 24 медала, от които 7 златни, 10 сребърни и 7 бронзови. По групи дисциплини от 8 възможни те заеха 5 първи, 1 второ и 1 трето място. В отборното класиране при мъжете сме първи със 125,5 т. пред ЮЗУ – 108 т., и УНСС – 89 т. При жените разликата е още по-голяма – ПУ е със 170 т., следван от Софийския университет – 66 т., и Русенския университет – 54 т. В крайното комплексно класиране по вузове ПУ победи дори НСА – съответно 295,5 т. срещу 236 т., а трети остана отборът на ЮЗУ със 130 т.

Приносът за тези високи резултати е както на ст. пр. Валентин Кузев така и на неговите възпитаници – Момчил Лупов, Огнян Петров, Теменужка Атанасова, завоювали по четири отличия; Борислав Серафимов, Мария Караджова – по три; Ана Константинова, Надежда Губерова, Илиана Лупова, Ваня Стоянова – по две; Светломир Стамболийски, Никола Игнатов, Силвия Джумайска, Анастасия Стоева и Иглика Трамборджиева – по едно отличие (тук са включени и медалите от щафетите).

През тази учебна година отборът по аеробика се пред-

Спортните отбори на Пловдивския университет от началото на 2007 г. досега постигнаха изключително високи резултати. За всеки, който следи отблизо техните изяви, това не е изненада, а по-скоро традиция, поддържана от доста години.

тави традиционно силно. На Коледния маратон, проведен на 19 декември 2006 г. ПУ участваше с два отбора заедно с още 6 вуза, като първият ни отбор спечели първото място. В индивидуалното класиране Марияна Стоименова е 3-та, а Мария Аргирова е 6-та.

На Градското студентско първенство, състояло се на 27

университет, Технически университет–Варна и Варненския свободен университет. В резултат на тези победи отборът се класира за финала, който обаче бе отложен за есента. Най-полезни за отбора бяха Коста Купанов, Василий Петлешков, Дарко Георгиевски, Мирослав Камбуров и Илиан Ставрев.

Като шампион от миналата



Състезателите по аеробика заедно с треньора ст. пр. Валентин Кузев

март, при участието на четири висши училища ПУ спечели 70 т., класирайки се пред МУ – 26 т., и УХТ – 22 т. Индивидуално Добромира Каблова е втора, Мария Аргирова – трета, Севилджан Феим и Елена Малешкова са пета и шеста. За Мис Аеробика бе избрана Елена Малешкова – II курс, Физическо възпитание. Треньор на отбора е ст. пр. Валентин Кузев.

Безапелационен до момента е и баскетболният отбор мъже с треньор ст. пр. Манчо Манев. Баскетболистите на ПУ приключиха първи в градското първенство и то само с победи. Същото направиха и в квалификациите за Националната универсиада, побеждавайки последователно Медицинския

година отборът по баскетбол жени, воден от ст. пр. Мадлена Бонева, се класира директно за финала, който също е отложен за есента. Жест на признание към постиженията на двата отбора е, че и двата финални турнира ще се проведат в Пловдив.

Възходящо се движеха през тази година и отборите по волейбол мъже и жени с треньор ст. пр. Димитър Ангов. В началото на ноември за купата на АУС "Академик" женският отбор на ПУ зае трето място. В последвалите мачове от НСГ–есен отборът постигна две победи и една загуба, а на квалификациите през месец май във Варна му бе необходима една победа, която той постигна, за да се класира за фи-

налите на Националната универсиада.

Мъжският отбор по волейбол постигна победи във всичките си мачове през есента и пролетта в групата си и се класира като първи отбор за финалите. И двата финала на Националната универсиада по волейбол – мъже и жени, са отложени за есента.

На Пловдивските студентски игри (ПСИ) мъжският и женският отбор по волейбол заеха първо място, като заслуга за тези успехи имат всички състезатели.

Същото е класирането на ПСИ и за двата отбора по тенис, които са с треньори ст. пр. Димитър Благоев и ст. пр. Татяна Найденова. На проведените финали през месец май в Пловдив заеха вторите места, губейки само от НСА. Заслуга за тези успехи имаха най-вече Елена Цингова и Николета Стойкова при жените и Красимир Стойков, Веселин Петков и Георги Чочев при мъжете.

Отборите по тенис на маса мъже и жени, с треньор ст. пр. Румяна Присадова, на ПСИ се класираха съответно на първо и трето място от 6 вуза, а индивидуално Кесов и Чавдаров са първи и втори. Във финалите на Националната универсиада мъжският отбор се класира четвърти.

Отборът по плуване с треньор Велеслав Нотов се класира на 4-то място, като най-добре се представиха Мила Мелева и Теодора Трифонова.

На финалите, състояли се в края на май, отборът по футбол с треньор ст. ас. Стоян Димитров се класира на първо място, побеждавайки отбора на ЮЗУ. Заслуга за успешното представяне имат Станислав Стоянов, Марин Иванов, Борис Благоев, Атанас Георгиев, Виктор Колев и всички останали, участвали във финалните срещи. През месец ноември бе спечелен и международен футболен турнир, в който участваха турски и гръцки отбори.

"Пловдивски университет"

КРЪСТОСЛОВИЦА

КРЪСТОСЛОВИЦА

КРЪСТОСЛОВИЦА

ВОДОСКОК, ФОНТАН СЕЙФ	ВИД МЕКИ БОМБОНИ ВЕЧЕРЕН ПРИЕМ	ЮЖЕН ПЛОД	НАШ ХАН (768-777)	РОД ЕДРИ ПАПАГАЛИ ГЛАВНА МИСЪЛ В СЪЧИНЕНИЕ
		Г-Я ОТ "НА ЖИВОТ И СМЪРТ" ЕВРОПЕЙСКА ОБЩНОСТ		
ПРИСТАНИ- ЩЕН РАБОТ- НИК ДРЕВНОГР. МУЗА НА ЛОБ. ПОЕЗИЯ			ЛЕКАРСТВО, ЦЯР МАЛКА ЛОДКА	
			ПОМОЩНА ТЕОРЕМА Г-И ОТ ТРОЯНС- КАТА ВОЙНА(- МИТ.)	
РОД ПАПАГАЛИ ЕДНОЦИФ- РЕНО ЧИСЛО		ТЪРЖЕСТВЕН ВОЙСКОВИ ПРЕГЛЕД		
		СИЛНО ЖЕЛАНИЕ		
		Г-Я ОТ СЕРИАЛА "СЪТРУДНИЦИ ПО НЕВОЛЯ" СТАНИОЛ		ПЪРВАТА ПЕЧАТНА БЪЛГ. КНИГА
ЕВРОПЕЙСКА ДЪРЖАВА	СИНДЖИР УКРАИНСКИ НАР. ТАНЦ			ТЮРСКО ПЛЕМЕ
			ДУША- ПТИЦА(МИТ.)	
			ТРОПИЧ. РАСТЕНИЕ	
ПОХЛУПАК	РОМАН ОТ Ж. САНД Г-И НА Н. ХАЙТОВ		СТАРОВРЕЙС- КА МЯРКА ЗА ТЕГЛО КРАДЕЦ (ОСТАР.)	
			СЪДИЙСКА ДРЕХА РЕКА В ЗАП. КИТАЙ	
ПОЛИТУРА ОБРАЗ		НАША ПЛАНИНА		
		ЖИТЕЛИ НА РУС. РЕПУБЛИКА		

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

ТИЛЪО ТИЛЕВ – главен редактор, доц. д-р Владимир ЯНЕВ, доц. д-р ЖОРЖЕТА ЧОЛАКОВА,
СТЕФАН СТОЯНОВ – фотограф, гл. ас. ЕВЕЛИНА ДАСКАЛОВА, гл. ас. д-р ИВАН ПОПОВ, доц. д-р ЛЮБА ПОПОВА,
гл. ас. ОГНЯН КОЙЧЕВ, доц. д-р СНЕЖАНА МАГАЕВА

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА: Пловдив, 4000, ул. „Цар Асен“ №24, тел.: 261 477

ПРИЕМНО ВРЕМЕ: всеки ден от 10.00 до 14.00 часа

ВЕСТНИКА МОЖЕ ДА НАМЕРИТЕ В ИНТЕРНЕТ НА АДРЕС: www.pu.uni-plovdiv.bg:8080/, www.fmi-plovdiv.org

Електронният вариант се прави от СТЕФАН ДЖУКЕЛОВ

Текстове и мнения изпращайте на e-mail: vestnik@pu.acad.bg; vestnik_pu@abv.bg